

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ круглого столу

ВЗАЄМОДІЯ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У ЦЕНТРАЛЬНИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

17 квітня 2024 року

ДОНЕЦЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В КІРОВОГРАДСЬКІЙ ОБЛАСТІ
КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСНА ПРОКУРАТУРА

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

КРУГЛОГО СТОЛУ

**«ВЗАЄМОДІЯ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ТА
ГРОМАДСЬКОСТІ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ
КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВOPOPУШЕННЯМ
У ЦЕНТРАЛЬНИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ»**

17 квітня 2024 року

м. Кропивницький

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова: ТУЛНОВ Валентин – декан факультету № 3 Донецького державного університету внутрішніх справ, підполковник поліції, кандидат юридичних наук, доцент

Заступник голови: ВОЛОБОЄВ Артур – завідувач кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки факультету № 3 Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор філософії

Члени редакційної колегії:

ПЕКАРСЬКИЙ Сергій – доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки факультету № 3 Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ГАБОРЕЦЬ Ольга – доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки факультету № 3 Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор філософії, доцент

ЛУНГОЛ Ольга – доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки факультету № 3 Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук, доцент

Взаємодія державних органів та громадськості у сфері протидії кримінальним правопорушенням у центральних регіонах України:
ВЗ1 *збірник матеріалів круглого столу (м. Кропивницький, 17 квітня 2024 р.).*
Кропивницький: ДонДУВС, 2024. 279 с.

Збірник містить доповіді учасників та учасниць круглого столу «Взаємодії державних органів та громадськості у сфері протидії кримінальним правопорушенням у центральних регіонах України», що відбувся 17 квітня 2024 року на базі Донецького державного університету внутрішніх справ.

Видання розраховане на здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) освітніх рівнів вищої освіти, аспірантів (ад'юнктів), співробітників Національної поліції України, представників правоохоронних органів, а також всіх, хто цікавиться актуальними питаннями протидії кримінальним правопорушенням.

Упорядники збірника не несуть відповідальності за практику використання мовних норм та поданих фактів в авторських матеріалах.

Головкін Сергій Вікторович

доцент кафедри поліцейської діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів поліції Луганського навчально-наукового інституту імені Е. О. Дідоренка Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБА КОЛАБОРАЦІОНІСТА ЯК ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Особа злочинця виступає важливим елементом криміналістичної характеристики колабораційної діяльності, оскільки спосіб кримінального правопорушення, його слідова картина напряму залежать від характеристик особи злочинця та його поведінки.

Серед науковців існують різні підходи до визначення особи злочинця. Так, одні з них визначають особу злочинця як соціально-біологічну систему, властивості та ознаки якої відображаються у матеріальному середовищі та використовують для розкриття та розслідування кримінальних правопорушень (до таких властивостей відносяться: фізичні, біологічні та соціальні). Інші зазначають, що особа злочинця – це поняття, яке виражає сутність особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, а до системи ознак особи злочинця включають дані демографічного характеру, деякі моральні властивості й психологічні особливості.

В.Ю. Шепітько під особою злочинця розуміє сукупність психологічних властивостей, характерних для осіб, які вчиняють кримінальні правопорушення [1, с. 155]. Він же наголошує на тому, що вивчення особи злочинця вимагає ґрунтовного дослідження психологічного механізму протиправної поведінки, мотивації різних видів кримінальних правопорушень, вивчення ролі та співвідношення індивідуальних психологічних і соціально-культурних чинників у формуванні особи злочинця й протиправної поведінки, а також дії на особистість стійких і ситуативних психічних станів.

Аналіз статистичних даних Офісу генерального прокурора [2] дозволив встановити, що за період з 01 січня 2022 р. по 31 жовтня 2023 р. кількість осіб, яких повідомлено про підозру складає – 2809, виявлено осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, передбачені ст. 111-1 КК України – 1639, котрі на час учинення кримінального правопорушення характеризуються таким чином:

1) за віком: від 18 до 28 років – 7,1 %, від 29 до 39 років – 24,1 %, від 40 до 54 років – 41,4 %, від 55 до 59 років – 11 %, 60 років і більше – 16,4 %. В абсолютних величинах розподіл осіб – колаборантів за віком виглядає наступним чином: від 18 до 28 років – 117, від 29 до 39 років – 395, від 40 до 54 років – 678, від 55 до 59 років – 181, 60 років і більше – 268;

2) майже 61 % серед осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, передбачені ст. 111-1 КК України є чоловіками, 39 % відповідно жінками. В абсолютних величинах розподіл осіб – колаборантів за статтю виглядає наступним чином: 996 – чоловіки, 643 – жінки;

3) переважна більшість осіб – колаборантів на момент учинення

кримінального правопорушення, передбаченого ст. 111-1 КК України мали вищу і фахову передвищу освіту – 55,3 %, професійну (професійно-технічну) – майже 13 %, базову середню та профільну середню – 31,5 %, початкову та без освіти – 0,2 %. В абсолютних величинах розподіл осіб – колаборантів за освітою виглядає наступним чином: вища і фахова передвища освіта – 907, професійна (професійно-технічна) – 213, базова середня та профільна середня – 516, початкову та без освіти – 1, без освіти – 2.

4) майже 100 % осіб – колаборантів на момент учинення колабораційної діяльності були громадянами України.

5) майже 55 % осіб, що вчинили колабораційну діяльність є або безробітними, або працездатними, які не працюють і не навчаються. В абсолютних величинах розподіл осіб – колаборантів за зайнятістю виглядає наступним чином: працівники правоохоронних органів – 54, адвокати – 1, інші службові особи судової гілки влади – 10, посадові та службові особи – 5, посадові особи місцевого самоврядування – 16, державні службовці – 7, депутати – 37, безробітні – 140, працездатні, які не працюють і не навчаються – 766, учні та студенти закладів освіти – 4.

Інтерактивний довідник «Протидія злочинності в Україні: інфографіка» Версія 3.0 [3], розроблений М. Карчевським, дозволив також встановити окремі риси соціально-демографічних ознак осіб-колаборантів, які були засуджені в 2022 році. Зокрема до яких можна віднести наступні:

1) стать засуджених осіб: жінок – 32 %, чоловіків відповідно 68 %.

2) вік засуджених осіб: 18-25 років – 2 %, 25-30 років – 5 %, 30-50 років – 40 %, 50-65 років – 37 % та 65 і старше – 16 %.

3) наявність освіти у засуджених осіб: повна вища – 20 %, базова вища – 6 %, професійно-технічна – 23 %, повна загальна середня – 18 %, базова загальна середня – 33 %.

4) зайнятість засуджених осіб: працездатні, які не працювали і не навчалися – 55 %, пенсіонери, у т.ч. інваліди – 25 %, робітники – 8 %, приватні підприємці – 7 %, службовці, лікарі, фармацевти, вчителі, викладачі – 5 %.

Наведений аналіз статистичних даних свідчить, що характеристика виявлених осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, передбачені ст. 111-1 КК України, та яких було засуджено, суттєво не відрізняється.

Список використаних джерел:

1. Шепітько В. Ю. Криміналістика. Енциклопедичний словник (український–російський і російський–український) / за ред. В. Л. Тація. Харків: Право, 2001. С. 155.

2. Про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення: Офіс Генерального Прокурора. Статистика. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-osib-yaki-vchinili-kriminalni-pravoporushehnyya-2>.

3. Карчевський, М (2023) Протидія злочинності в Україні : інфорграфіка : інтерактивний довідник. Версія 3.0. URL : <https://karchevskiy.com/i-dovidnyk/>.